

V. SEMNAL

ZIUA INTERNAȚIONALĂ DE COMEMORARE A HOLOCAUSTULUI

Cu ocazia Zilei Internaționale de Comemorare a Victimelor Holocaustului, Institutul Român pentru Drepturile Omului a organizat o serie de manifestări desfășurate atât la sediul Institutului, cât și în teritoriu, cu sprijinul partenerilor IRDO.

Seminarul cu tema „Ziua Internațională de Comemorare a Victimelor Holocaustului, importanța toleranței și a respectării drepturilor omului pe glob” a avut loc în data de 26 ianuarie 2017. La sediul IRDO au fost invitați elevi ai școlii gimnaziale „Ion Vișoiu” din Chitila, în contextul contractului de parteneriat existent între cele două instituții. Scopul acestei întâlniri a fost conștientizarea tinerilor cu privire la lupta împotriva rasismului, intoleranței și xenofobiei, subliniindu-se faptul că dureroasele consecințe pe care holocaustul le-a avut pentru omenire nu trebuie uitate, tocmai pentru ca aceste orori să nu se mai repete. Directorul IRDO, dr. Adrian Bulgaru, le-a adresat un cuvânt de bun venit elevilor explicând semnificația profundă a acestei zile, ca prilej de reînnoire a angajamentelor de respectare a drepturilor omului, mai ales în contextul reapariției în lume a unor mișcări extremiste și a unor discursuri motivate de ură sau de xenofobie ca reacție la fenomenul tot mai acut al migrației. A fost prezentată activitatea Institutului Român pentru Drepturile Omului în domeniul educației care vizează o mai bună cunoaștere a drepturilor și libertăților fundamentale, atât în domeniul cercetării mecanismelor și instrumentelor de promovare și de protecție a drepturilor omului, cât și în domeniul informării publicului interesat, prin intermediul Centrului de documentare din cadrul Institutului.

A urmat o scurtă prezentare cu privire la desemnarea zilei de 27 ianuarie drept Ziua Internațională de comemorare a Holocaustului prin Rezoluția 60/7 a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite din 1 noiembrie 2005, an în care s-a marcat cea de a 60-a aniversare a eliberării din lagărele de concentrare naziste. Cu acest prilej elevii au putut afla că tot în anul 2005 s-a inaugurat în România Muzeul Holocaustului de la Șimleul Silvaniei. Li s-a povestit despre ghetourile din Transilvania și despre deportarea în Transnistria a evreilor din Basarabia și Bucovina.

În cadrul unei sesiuni de întrebări și dezbateri privind recunoașterea drepturilor omului s-a discutat pe tema discriminării, a intoleranței și a migrației. Elevii au făcut cunoștință cu specialiștii din Institut care le-au explicat cât este de important să își cunoască propriile drepturi și le-au oferit publicațiile privind drepturile copilului apărute sub egida IRDO: „Drepturile Copilului-365”, revista științifică trimestrială a IRDO, precum și Declarația Universală a Drepturilor Omului.

În partea a doua a seminarului, participanții au fost invitați să completeze „Chestionarul IRDO privind stadiul de însușire a cunoștințelor cu privire la drepturile omului de către elevii din învățământul preuniversitar”. Acest chestionar cuprinde 15 întrebări care își propun să exploreze paleta de cunoștințe a elevilor în domeniul drepturilor omului și al mecanismelor de promovare a acestora. Chestionarele sunt astfel concepute încât să și soneze felul în care elevii se raportează la discriminare sau gradul de încredere pe care o acordă variatelor surse de informare. În încheiere a urmat o vizită la biblioteca Centrului de documentare.

Tot cu prilejul Zilei Internaționale de Comemorare a Victimelor Holocaustului, în data de 27 ianuarie, Directorul IRDO a fost invitat în baza protocolului de parteneriat încheiat cu Liceul Teoretic „Tudor Vladimirescu”, București, să deschidă lucrările Conferinței cu tema „Toleranța este o valoare exersată? Care este relația dintre drepturile omului și păstrarea valorilor specifice unei societăți democratice?”. În cuvântul de deschidere, după o prezentare a evenimentelor istorice în contextul cărora s-a petrecut Holocaustul, directorul IRDO a precizat că tema comemorării din acest an este „Un viitor mai bun depinde de educație” și a subliniat importanța mesajului Secretarului General al ONU, Antonio Guterres, cu ocazia Zilei Internaționale de Comemorare a Victimelor Holocaustului, citând următorul pasaj semnificativ: „Astăzi, comemorăm victimele Holocaustului – o tragedie incomparabilă din istoria umanității. Lumea are datoria să își amintească faptul că Holocaustul a fost o tentativă sistematică de eliminare a poporului

evreu și a altor categorii vulnerabile. Ar fi o eroare, periculoasă să privim Holocaustul ca pe un simplu rezultat al nebuniei unui grup de criminali naziști. Holocaustul a fost punctul culminant al unor milenii de ură și de discriminare la adresa evreilor, care de cele mai multe ori erau considerați țapi ispășitori în diferite contexte istorice, milenii de ură care au dus la ceea ce astăzi numim antisemitism. În mod tragic și contrar voinței noastre, antisemitismul continuă să prolifereze. Ne confruntăm cu o tulburătoare acutizare a extremismului, xenofobiei, rasismului și a urii contra musulmanilor. Intoleranța și lipsa de rațiune au revenit. Toate acestea sunt în profund contrast cu valorile noastre universale consfințite în Carta Națiunilor Unite și în Declarația Universală a Drepturilor Omului.”

Evenimentul inițiat în parteneriat cu IRDO de prof. Nona Carmen Rapotan a reunit specialiști în domeniul drepturilor omului, care au comentat comunicările științifice ale elevilor de la secția științe sociale și au susținut dezbaterile din cadrul celei de a doua sesiuni a conferinței. Elevii liceului „Tudor Vladimirescu” au fost de asemenea invitați să completeze chestionarul tip privind stadiul de însușire a cunoștințelor cu privire la drepturile omului de către elevii din învățământul preuniversitar.

În data de 31 ianuarie 2017 s-a organizat în sala mare a Biblioecii Municipale „Petru Maior” din Mureș, în parteneriat cu ISJ Mureș și Institutul Român pentru Drepturile Omului, cea de a doua ediție a Simpozionului Municipal, cu titlul „Nu eticheta, nu discrimina, nu uita!” cu prilejul Zilei Internaționale de Comemorare a Victimelor Holocaustului. La simpozion au participat profesori de istorie și științe socio-umane din Reghin și din zona Reghin, care au organizat dezbateri cu elevii pe tema Holocaustului și a importanței respectării drepturilor omului. Cu acest prilej li s-au oferit gratuit elevilor revista științifică trimestrială a IRDO „Drepturile Omului” nr. 1-3/2016, precum și cele două publicații recent apărute sub egida IRDO „Dreptul la fericire, drept fundamental al omului”, „Educație, dreptul la educație și educația pentru drepturile omului”.

Manifestarea a stat sub semnul interdisciplinarității, implicând un anumit grad de integrare între diferitele domenii ale cunoașterii, permițând schimburi de ordin conceptual și metodologic. S-a promovat învățarea bazată pe proiect pentru a

stimula curiozitatea, autonomia și responsabilitatea în rândul elevilor, iar demersul educațional s-a adresat elevilor din ciclul gimnazial și liceal (clasele VII-XII).

Principalele obiective ale manifestării au fost: cunoașterea și înțelegerea problematicii Holocaustului și a semnificației acestuia de încălcare brutală a drepturilor fundamentale ale omului și în principal al dreptului la viață; formarea și dezvoltarea unui comportament tolerant și democratic în rândul elevilor; educația pentru o acceptare a diversității și pentru participarea la viața societății fără manifestări de discriminare, intoleranță, violență sau rasism; cultivarea și dezvoltarea spiritului civic și al lucrului în echipă; schimbul de bune practici educaționale; diversificarea implementării metodelor didactice și dezvoltarea unor strategii transdisciplinare.

S-a urmărit și verificarea cunoștințelor elevilor cu privire la Holocaust și la drepturile omului, pornindu-se de la ideea că lecția Holocaustului trebuie pusă în antiteză cu lecția democrației. Reacția la Holocaust este solidaritatea, respectul pentru lege, pentru pace, pentru drepturile și libertățile fundamentale, într-un cuvânt pentru demnitatea umană. Elevii au avut posibilitatea să stabilească conexiuni între conținuturile transmise, să perceapă și să înlăture aparentele bariere dintre discipline. S-a realizat o legătură interdisciplinară, care a contribuit la o viziune globală asupra evenimentelor istorice. Fiecare cadru didactic participant la simpozion a primit câte o diplomă de participare, iar elevii înscriși au primit, de asemenea, o diplomă de participare.

Și elevilor participanți la acest simpozion li s-a distribuit pentru completare „Chestionarul IRDO privind stadiul de însușire a cunoștințelor cu privire la drepturile omului de către elevii din învățământul preuniversitar”.

La organizarea lucrărilor simpozionului au contribuit prof. Constantin Bogoșel – inspector școlar, Inspectoratul Școlar Județean Mureș; prof. Sorina Bloj, director al Bibliotecii Municipale „Petru Maior”; prof. dr. Florin Bengean, coordonator Societatea Reghineană de Istorie, prof. Gabriela Atănăsoaie, responsabil cerc pedagogic.

Lucrările simpozionului au fost promovate și mediatizate de cele două posturi locale de televiziune DAREGHIN TV și ARDEAL TV.

Daniela Albu

COMEMORAREA A 161 DE ANI DE LA DEZROBIREA ROMILOR ÎN ROMÂNIA

Comemorarea dezrobirii romilor este instituită prin Legea 28/2011. Robia acestei minorități a durat aproape 500 de ani. În 2017 se împlinesc 161 de ani de la adoptarea primelor legi pentru dezrobirea romilor. Cu această ocazie, Comisia pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale a Camerei Deputaților, împreună cu Partida Romilor, Pro-Europa și Federația Democrată a Romilor a organizat în data de 20 februarie 2017 o masă rotundă cu titlul „Dezrobirea juridică și spirituală a romilor”, care s-a desfășurat în sala „Drepturilor omului”. Printre participanți, alături de parlamentari, reprezentanți ai autorităților și reprezentanți ai organizațiilor minorității române s-au numărat și alte oficialități, istorici, precum și specialiști ai unor instituții naționale și organizații neguvernamentale din domeniul drepturilor omului. Institutul Român pentru Drepturile Omului a fost reprezentat de dl. director, dr. Adrian Bulgaru.

Dezbaterile moderate de dl. Daniel Vasile, vicepreședinte al Comisiei, au abordat următoarele teme: Situația actuală a romilor și condiția lor în România și Europa: rasismul împotriva romilor – o piedică în eliberare, emancipare și integrare; Cum și ce învățăm despre robie.

Dezrobirea s-a realizat mai întâi în Moldova, sub domnia lui Mihail Sturdza, prin două legi, ambele din 31 ianuarie 1844, iar apoi în Țara Românească printr-o lege din 1845 dată de domnitorul Alexandru Ghica. A urmat „Legiuirea pentru emanciparea tuturor Țiganilor din Principatul românesc” din 1856, în timpul domniei lui Barbu Dimitrie Știrbei. La articolul 7 al acestei legi se preciza că „O zi de solemnitate publică se va hotărî în care să se celebreze pe fiecare an în eternitate acest act al desființării sclaviei din Principat”- iată deci că Legea 28/2011 a comemorării dezrobirii romilor reconstituie vechea lege din 1856.

După cum spunea la scurt timp de la această dezrobire Mihail Kogălniceanu: „Deși de la proclamarea emancipațiunii nu sunt încă îndepliniți 50 de ani, Țiganii ne-au dat industriași, artiști, ofițeri distinși, buni administratori, medici și chiar oratori parlamentari”.

Printre cei care au luat cuvântul în cadrul acestei mese rotunde au fost și Ministrul Culturii, dl. Ionuț Vulpescu. De asemenea, liderul Grupului parlamentar al minorităților naționale, Varujan Pambuccian, a atras atenția că, deși au fost foarte multe conferințe, planuri, strategii și s-au cheltuit destul de mulți bani, efectul a fost neglijabil. „E mai ușor să vorbim decât să îndreptăm ceva”, a spus Pambuccian. Deputatul a subliniat că sunt patru aspecte care necesită o mai bună gestionare în problematica romilor: locuire, sănătate, educație, muncă, „adică aproape tot de definește ființa umană”.

De asemenea, Președintele executiv al Partidei Romilor Pro-Europa, Cătălin Manea, a cerut să se facă demersuri la nivel parlamentar pentru ca în manualele de istorie de clasa a VIII-a și clasa a XII-a să fie introdus un capitol despre istoria minorităților din România, și în special despre istoria romilor, care să facă referire la cei 500 de ani de sclavie, la dezrobire, dar și la Holocaustul romilor.

Deputatul Daniel Vasile, vicepreședinte al Comisiei pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale și reprezentant al Partidei Romilor Pro-Europa în Parlament, a arătat că face demersuri pentru a aduce în atenția Grupului minorităților naționale înființarea unui liceu bilingv pentru romi și demararea unui program național de educație a copiilor romi. „Dacă există o problemă, și anume educația – deoarece toți politicienii și decidenții vorbesc despre nevoia de educație a romilor – și există și soluția, de ce nu se inițiază un program național pentru educația copiilor romi?”, s-a întrebat Daniel Vasile.

În cadrul intervenției sale, directorul Institutului Român pentru Drepturile Omului a subliniat că IRDO a contribuit cu studii, cercetări și articole de specialitate la o mai bună cunoaștere a mecanismelor naționale și internaționale de promovare și de protecție a drepturilor omului. Combaterea discriminării și respectarea drepturilor minorităților se numără printre obiectivele majore ale activităților de cercetare, formare și a campaniilor de conștientizare întreprinse de către IRDO, acestea fiind adesea și tematicile unor conferințe naționale și internaționale, sau ale

simpozioanelor și dezbaterilor din cadrul meselor rotunde organizate anual cu diverși parteneri în domeniu.

Directorul IRDO a semnalat importanța Cartei Universale a Drepturilor Omului, care prevede respectarea valorilor comune ale umanității, aceasta fiind primul document care proclamă un ideal comun de respectare a drepturilor fundamentale ale omului, către care umanitatea trebuie să tindă respectând demnitatea și valoarea persoanei umane. Esența acestei concepții este formulată chiar în primele articole ale Declarației: „Toate ființele se nasc libere și egale în demnitate și în drepturi” și de aceea nu poate fi îngăduită nicio discriminare fondată pe rasă, culoare, limbă, religie, origine națională, rasială sau pe oricare alt motiv. „Observând realitatea care ne înconjoară, nu avem senzația că drepturile omului ar fi întru totul respectate. Toată lumea vorbește despre ele, însă în realitate puține sunt persoanele cu adevărat

interesate de aceste drepturi. Deși există legislație de combatere a discriminării, a instigării la ură și a infracțiunilor motivate de ură, suntem puși adesea în numeroase situații în care sunt discriminate diferite categorii de persoane. (...) În acest context, Institutul Român pentru Drepturile Omului susține importanța educației continue, modelarea personalității încă din copilărie, precum și importanța înțelegerii diversității și a toleranței față de alte culturi. O societate fără educație nu poate fi o societate puternică. Tocmai de aceea trebuie găsite cele mai eficiente metode de punere în valoare a aptitudinilor, înzestrărilor fiecărei persoane în parte. Prin influența modelatoare a educației se poate realiza o conviețuire armonioasă între exponenții majorității și cei ai unei minorități. Educația reprezintă un instrument cheie pentru înțelegerea și respectarea drepturilor minorităților”.

Daniela Albu

CONCURSUL INTERDISCIPLINAR „ISTORIE ȘI SOCIETATE ÎN DIMENSIUNE VIRTUALĂ”

În perioada 4-7 martie 2017, la Colegiul Național „Jean Monnet” din Ploiești a avut loc etapa națională a Concursului „Istorie și societate în dimensiune virtuală”. Concursul s-a desfășurat pe două secțiuni, Istorie și respectiv Științe Socio-Umane, cu câte 2 subsecțiuni – pagini web și soft educațional.

Concursul, o manifestare de excelență, a reunit elevi cu aptitudini deosebite în domeniul istoriei și științelor socio-umane. Misiunea celor 68 de participanți din 35 de județe, elevi din clasele IX-XII, a fost transpunerea curriculei celor două domenii în limbaj informatic.

Concursul a fost organizat de Ministerul Educației Naționale, Inspectoratul Școlar Județean Prahova și Colegiul Național „Jean Monnet” Ploiești cu sprijinul Consiliului Județean Prahova, Primăriei Municipiului Ploiești, Ministerului Afacerilor Externe, Parlamentului European – Biroul de informare în România, Institutului Român pentru Drepturile Omului, Universității Petrol Gaze

(UPG) Ploiești, Societății de Științe Istorice – Filiala Prahova, Colegiului de Artă „Carmen Sylva” Ploiești, Palatului Copiilor Ploiești, precum și al profesorilor de istorie și științe socio-umane din județul Prahova.

Președinte al concursului a fost prof. lector dr. Ioniță Liviu, de la UPG Ploiești, iar Ministerul a fost reprezentat de prof. dr. Doru Dumitrescu și prof. Eugen Stoica.

Lucrările premiate au fost evaluate atât din punctul de vedere al conținutului lucrării, cât și din cel al materialului informatic.

Ideile originale ale elevilor au fost răsplătite, la cele două categorii: Istorie și Științe Socio-Umane cu premii din partea Ministerului Educației Naționale, a Primăriei Municipiului Ploiești, a Ministerului Afacerilor Externe, precum și premii în bani din partea Parlamentului European. Câștigătorii au fost recompensați cu diplome speciale și premii în cărți și din partea Institutului Român pentru Drepturile Omului, care pune în centrul

preocupărilor sale promovarea valorilor, a educației pentru drepturile omului, a educației civice și culturii civice. Educația pentru drepturile omului reprezintă un factor cheie în procesul educativ și una dintre prioritățile Institutului.

Organizarea acestor concursuri, precum și a altor activități, este menită să stimuleze aptitudinile și spiritul creator al elevilor cu înclinații în domeniul istoriei, filozofiei, științelor socio-umane, educației civice, culturii civice și nu numai.

La secțiunea Istorie: Premiul I – Busuioc Lucian Gabriel – Liceul Teoretic „I. Slavici” – Panciu, pentru lucrarea „Ultima cazemată din poarta Focșanilor”, Premiul II – Onofrei Cosmin Constantin – Colegiul Național „N. Gane” – Fălticeni, pentru lucrarea „Suport multimedia

pentru pregătirea examenului de Bac la istorie” și Premiul III – Mihalca Patrick – Colegiul Național „M. Eminescu” – Satu Mare, pentru lucrarea „Istoria aviației române”.

La secțiunea Științe Socio-Umane: Premiul I – Țălină Laura Florentina – Liceul Teoretic „I. Slavici” – Panciu, pentru lucrarea „Memorie și învățare”, Premiul II – Gherman Codruța Andreea – Liceul Teoretic „N. Bălcescu” – Cluj-Napoca, pentru lucrarea „Filozofie+”, Premiul III – Țintărescu Stan Gabriel Cristian – Colegiul Național „I.L. Caragiale” – București, pentru lucrarea „Eco Learn – platformă educațională”.

Olivia Florescu

ROLUL INSTITUȚIILOR NAȚIONALE PENTRU DREPTURILE OMULUI ÎN PROMOVAREA ȘI PROTECȚIA DREPTURILOR COPILULUI

Comitetul ONU pentru drepturile copilului sublinia în Comentariul său general nr. 2 privind rolul instituțiilor naționale independente pentru drepturile omului¹, faptul că acestea reprezintă un mecanism important în promovarea și asigurarea implementării Convenției ONU privind drepturile copilului, încurajând totodată crearea sau consolidarea mandatului acestor instituții, acolo unde ele există deja, potrivit Principiilor de la Paris.

Cele șase criterii de bază ale Principiilor de la Paris au în vedere: importanța unui mandat „cât mai cuprinzător posibil”, având la bază standardele universale ale drepturilor omului și care să includă dubla responsabilitate de a promova și de a proteja drepturile omului; independența instituțională; puterea adecvată de investigare; pluralismul, inclusiv prin structura personalului și/sau cooperare efectivă și necesitatea existenței resurselor umane și financiare adecvate².

¹ Publicat la 15 noiembrie 2002, CRC/GC/2002/2.

² A se vedea Irina Moroianu Zlătescu, *20 de ani de la adoptarea Principiilor de la Paris*, în Revista „Drepturile Omului”, nr. 3/2013, IRDO, p. 92.

Indiferent de forma pe care o au, instituții de tip ombudsman, comisii sau institute pentru drepturile omului, acestea trebuie să poată monitoriza și promova drepturile copiilor într-un mod independent și efectiv, fiind esențial ca promovarea și protecția drepturilor copilului să fie integrate în mandatul lor.

Dat fiind stadiul de dezvoltare în care se află copiii, aceștia sunt deosebit de vulnerabili în fața încălcărilor aduse drepturilor omului. Opiniile acestora sunt rareori luate în considerare, iar accesul la organizațiile care le pot proteja drepturile este, în general, limitat. De asemenea, potrivit Comitetului pentru drepturile copilului, aceștia au probleme semnificative în utilizarea sistemului judiciar pentru a-și proteja drepturile sau pentru a accede la căi de atac pentru încălcarea drepturilor lor.

În acest sens instituțiile naționale au un rol important, prin poziția unică pe care o au în plan instituțional între instituțiile internaționale și regionale, pe de o parte, și cele naționale, pe de altă parte, prin mandatul lor, care le permite să monitorizeze în mod independent modul în care guvernele pun în aplicare atât prevederile

Convenției cât și recomandările Comitetului la rapoartele naționale periodice, precum și capacitatea de a atrage societatea civilă și opinia publică către această temă majoră.

Aceste aspecte au fost analizate și dezbătute și în cadrul Conferinței privind „Rolul instituțiilor naționale pentru drepturile omului în promovarea și protecția drepturilor copilului – contribuții la implementarea Agendei 2030”, din 9 martie 2017, organizată de Biroul Înaltului Comisar pentru Drepturile Omului în colaborare cu UNICEF și Alianța Globală a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului și cu participarea reprezentanților Comitetului ONU pentru drepturile copilului și a instituțiilor naționale pentru drepturile omului.

Agenda 2030, document care leagă cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile (cea economică, socială și de mediu) de pace și securitate, de statul de drept și de accesul la justiție³, are în

centru cele 17 obiective de dezvoltare durabilă (ODD) la care se adaugă o serie de ținte menite să contribuie la realizarea concretă a obiectivelor. Toate aceste obiective și ținte, care interacționează și sunt interdependente, nu se pot realiza unele fără altele.

Aplicarea și implementarea obiectivelor nu se pot realiza fără respectarea drepturilor copilului și a prevederilor Convenției, după cum subliniau reprezentanții Comitetului pentru drepturile copilului. Toate articolele din Convenție sunt reflectate în obiectivele de dezvoltare durabilă, acestea putând contribui la întărirea măsurilor luate în plan național pentru protecția drepturilor copilului. Iar instituțiile naționale pot asigura informarea instituțiilor internaționale și regionale prin furnizarea de date cu privire la progresele pe care le fac statele în implementarea și atingerea ODD.

Marius Mocanu

ZIUA MONDIALĂ A APEI

Ziua Mondială a Apei se marchează anual la 22 martie. Conferința Națiunilor Unite asupra mediului înconjurător de la Rio de Janeiro a adoptat, la 22 decembrie 1992, prin Rezoluția 47/193, hotărârea prin care ziua de 22 martie a devenit Ziua Mondială a Apei (World Water Day) cu scopul de a sensibiliza opinia publică asupra rolului esențial al apei în asigurarea calității vieții.

Organizația Națiunilor Unite aduce în atenție în fiecare an câte o temă de relevanță mondială pentru a marca această sărbătoare. Anul 2017 are o semnificație aparte prin faptul că se împlinesc 25 de ani de când Națiunile Unite și-au unit eforturile în misiunea de a coordona acțiunile pentru salvarea celei mai de preț resurse naturale – APA.

În acest context, tema aleasă la nivel mondial în acest an este „Apa și Apa uzată”, subliniind importanța utilizării durabile a apei în diverse

scopuri și protejarea acestora prin epurarea apelor uzate înainte de a fi evacuate în receptorii naturali. Statisticile la nivel mondial arată că 768 milioane de oameni nu au acces la surse de apă și 2,5 miliarde de oameni nu au acces la sisteme de canalizare. Acesta este motivul pentru care apa ocupă a 6-a poziție în topul priorităților Agendei pentru Dezvoltare Durabilă 2030 privind disponibilitatea și gestionarea durabilă a ei și a salubrității.

Institutul Român pentru Drepturile Omului, în colaborare cu Asociația Română pentru Drepturile Omului la un Mediu Sănătos, Asociația pentru Națiunile Unite din România (ANUROM) și Asociația Clubul de la Cheia, a organizat pe 22 martie 2017, cu ocazia Zilei Mondiale a Apei, o masă rotundă cu tema „Fără apă curată, nu putem trăi o viață sănătoasă!”, având ca scop sensibilizarea opiniei publice și a factorilor de resort privind importanța apei pentru viață și gestionarea durabilă a resurselor de apă potabilă.

³ A se vedea Daniela Albu, *Transformarea lumii noastre: Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă*, în Revista „Drepturile Omului”, nr. 3/2015, IRDO, p. 20.

În cadrul lucrărilor prezentate s-a evidențiat necesitatea protejării cantitative și calitative a apelor, precum și rolul, îndatoririle și responsabilitățile celor cu atribuții în întreținerea, valorificarea și protejarea surselor de apă. În dezbaterile care au urmat pe marginea lucrărilor prezentate, s-a subliniat relația dintre om și viață, dintre accesul la apă și sănătatea vieții unui om, a unei familii, a unei comunități sau a unei societăți care este vitală pentru dezvoltarea unei națiuni. Apa uzată este un domeniu important în care putem coordona acțiuni din punctul de vedere al asigurării calității resurselor de apă care primesc apele uzate evacuate, precum și în scopul protecției cantitative a acesteia, prin reutilizarea apei.

De asemenea, la nivel global, apa uzată este percepută ca o resursă valoroasă în economia circulară, iar gestionarea acesteia se corelează foarte bine cu țintele de dezvoltare durabilă privind apa.

Anul acesta, la cea de-a 25 aniversare a Zilei Mondiale a Apei, tema aleasă, respectiv apele uzate, are doi piloni principali: reducerea cantității de ape uzate și reutilizarea acesteia.

Obiectivul 6 al Agendei 2030 de Dezvoltare Durabilă solicită tuturor factorilor implicați în gestionarea managementului resurselor de apă potrivit prevederilor europene ca, până în 2030, să îmbunătățească calitatea apelor reducând gradul de poluare. Mai exact să încetăm să mai aruncăm gunoaiile la întâmplare și să reducem emisiile de substanțe și materii chimice periculoase. Astfel, înjumătățind volumul de ape uzate, vom intensifica procesul de reciclare și reutilizare sigură a apelor la nivel mondial.

Majoritatea apelor uzate din locuințe, orașe, industrie și agricultură se întorc în natură fără a fi epurate sau reutilizate – poluând mediul și pierzând substanțe nutritive importante, precum și alte materii recuperabile. În cadrul locuințelor, putem reutiliza apele reziduale reciclate la udarea grădinilor și a terenurilor cultivate. În orașe, putem epura și utiliza apele uzate la udarea spațiilor verzi. În industrie și agricultură, apele uzate pot fi epurate și folosite ca ape de răcire sau ape pentru irigații. Exploatarea acestei resurse prețioasă, vom face ca circuitul apei să devină mai eficient pentru toate viețuitoarele și vom contribui la îndeplinirea unui obiectiv de dezvoltare durabilă, care vizează reducerea la jumătate a volumului de ape uzate neepurate și intensificarea procesului de reciclare și reutilizare sigură a apei.

Cooperarea în domeniul apei este crucială pentru conservarea resurselor de apă, pentru a asigura durabilitatea acestora și a proteja mediul.

Prin sărbătorirea Zilei Mondiale a Apei se urmărește aducerea în atenția opiniei publice a problemelor legate de necesitatea protejării cantitative și calitative a apelor și de a sublinia rolul, îndatoririle și responsabilitățile celor cu atribuții în întreținerea, valorificarea și protejarea surselor de apă.

La manifestare au participat cercetători, cadre universitare, studenți, experți, reprezentanți în domeniul mediului și al sănătății, colaboratori, reprezentanți ai unor organizații guvernamentale și neguvernamentale cu preocupări în domeniu.

Olivia Florescu

DIN ACTIVITATEA AGENȚIEI PENTRU DREPTURI FUNDAMENTALE A UNIUNII EUROPENE

Raport lunar privind preocupările și drepturile legate de migrație

Având în vedere numărul tot mai mare de refugiați, solicitanți de azil și migranți care intră în Uniunea Europeană, Comisia Europeană a solicitat Agenției pentru Drepturi Fundamentale

(FRA) să colecteze date despre situația drepturilor fundamentale ale persoanelor care sosesc în acele state membre care au fost afectate în mod deosebit de mișcările migratorii mari. Țările vizate sunt

Austria, Bulgaria, Danemarca, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Ungaria, Italia, Olanda, Polonia, Slovacia, Spania și Suedia.

Din ianuarie 2016 FRA publică lunar actualizări care acoperă o varietate de aspecte, printre care: înregistrările inițiale și cererile de azil, acordând o atenție deosebită situației persoanelor vulnerabile; procedurile penale inițiate pentru infracțiuni legate de trecerea ilegală a frontierei; protecția copilului; condițiile de primire pentru noii sosiți, în special situația copiilor și a altor persoane vulnerabile; accesul la asistență medicală; reacții de răspuns la nivel public, cum ar fi mitinguri de sprijin, asistență umanitară sau muncă voluntară; incidente rasiste precum demonstrații, discursuri sau delikte motivate de ură.

Raportul din ianuarie 2017 s-a referit la cifrele existente până la sfârșitul lunii decembrie 2016. Odată cu debutul iernii în Europa, multe dintre riscurile care pot aduce atingere drepturilor fundamentale ale migranților și refugiaților s-au acutizat. Pe măsură ce temperaturile au continuat să scadă, nevoia urgentă de acțiuni umanitare în timp util și cea de adăpost adecvat au devenit stringente, în special în Bulgaria, Ungaria și Grecia, unde locațiile/centrele sunt în stare proastă sau au fost înlocuite de corturi.

În raportul din luna februarie 2017, care se referă la perioada 1-31 ianuarie 2017, Agenția subliniază faptul că multe state membre nu au sisteme funcționale care să recunoască calvarul prin care trec migranții care au fost victime ale unor torturi și traume și care să le poată oferi sprijin acestor oameni. Astfel de traume, dacă nu sunt tratate, pot lăsa urme adânci pentru ei și familiile lor și pot duce chiar la acte de sinucidere.

Raportul FRA pe februarie 2017 evidențiază progresele a 14 state membre: Austria, Bulgaria, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Ungaria, Italia, Olanda, Polonia, Slovacia, Spania și Suedia.

Noi sosiri pe uscat și pe mare

Numărul migranților intrați pe teritoriul Italiei și al Greciei a fost în scădere față de luna decembrie 2016, cu 50% mai puțin în Italia și cu 27,5% în Grecia.

Mai puțini migranți au intrat și în Ungaria față de luna precedentă. Poliția de frontieră a împiedicat 1.616 persoane să escaladeze gardul de la granița ungară, 287 de persoane au intrat ilegal în Ungaria, dintre care 47 de copii, iar poliția ungară a returnat 1.367 de persoane în Serbia.

Continuă să se raporteze cazuri de brutalitate și violență din partea poliției sau a unor grupuri locale extremiste. Și numărul sosirilor în Bulgaria a fost în scădere cu 208 de persoane față de 440 de persoane în decembrie 2016.

În Slovacia au fost interceptate 128 de persoane, majoritatea acestora provenea din Ucraina, iar o parte dintre ei din Afganistan, Irak și Serbia.

Granițe interne și aeroporturi

Suedia a primit aproximativ 1.960 de solicitanți de azil – 780 de femei și 700 de copii. Dintre aceștia 110 erau neînsoțiți, despărțiți de familie. Statisticile nu diferă semnificativ în comparație cu lunile precedente. Din martie 2016, numărul persoanelor care solicită azil în Suedia a rămas sub 2.500 pe lună.

De asemenea, sosirile în Austria sunt în ușoară scădere, majoritatea celor sosiți fiind din Afganistan, Algeria, Maroc, Nigeria și Pakistan.

Înregistrarea și procedurile de azil

La graniță. Zeci de persoane au dormit sub cerul liber mai multe zile în afara zonelor de tranzit de la granița ungaro-slovacă în condiții de temperaturi sub zero grade. În interiorul zonelor de tranzit, doar Înalțul Comisariat ONU pentru refugiați și organizațiile neguvernamentale au oferit solicitanților consiliere și informații legate de protecție.

În Grecia capacitatea Centrului de Înregistrare și Identificare este redusă din cauza unui proiect de construcție. Li s-a acordat prioritate familiilor și persoanelor vulnerabile.

Înalțul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (ICNUR) a identificat persoanele cu nevoi specifice și a oferit consiliere cu privire la procedurile de azil chiar în momentul înregistrării acestora. ICNUR și ONG-urile au raportat că solicitanții de azil care necesită protecție internațională la graniță sunt deseori ținuti în detenție în Polonia. Detenția este de obicei prelungită de către curțile de justiție pentru 60 de zile – și pentru familiile cu copii și victime ale torturii – în baza unor refuzuri repetate de intrare la graniță din pricina lipsei unei adrese permanente a solicitanților.

Azil

Solicitările de azil în Germania au continuat să scadă. Majoritatea solicitanților de azil proveneau din Afganistan, Eritrea, Irak, Iran și Siria. Lipsa unor proceduri standard de recunoaștere a

nevoilor specifice ale solicitanților de azil vulnerabili rămâne o problemă încă nerezolvată.

Aproximativ 8.700 de persoane care au solicitat protecție internațională au fost relocalate din Grecia până la data de 31 ianuarie 2017. Majoritatea acestora au ajuns în Franța, Germania, Țările de Jos și Portugalia.

Spania a primit în total peste 1.000 de cereri de protecție internațională prin relocare sau strămutare începând cu septembrie 2015 și până în prezent.

Cererile de azil au scăzut la 421 în Bulgaria. Din toate aceste solicitări 110 au fost făcute de către copii. Majoritatea solicitanților de azil proveneau din Afganistan, Irak, Pakistan și Siria.

Accesul la procedura de azil a rămas restricționat în Polonia, conform raportărilor Înalțului Comisariat ONU pentru Refugiați și ale unor ONG-uri de profil. Slovacia a înregistrat doar 26 de noi cereri de azil în ianuarie 2017. În Țările de Jos a existat problema folosirii în cadrul procedurii de azil a unor traducători/interpreți necertificați. În Danemarca 193 de persoane au solicitat azil, majoritatea dintre acestea provenind din Afganistan, Maroc și Siria. Numărul lor a scăzut semnificativ comparativ cu 2015 și 2016.

O mare parte a solicitanților de azil este reprezentată de copiii separați de familie sau neînsoțiți. Potrivit Serviciului Finlandez de Imigrări, 266 de cereri de azil s-au înregistrat în Finlanda. Dintre toți acești solicitanți 75 erau copii.

În perioada de raportare aproximativ 600 de persoane au solicitat azil în Austria.

Repatrieri

Biroul Internațional pentru Migrație a acordat asistență în cadrul programului repatrierilor voluntare și de reintegrare. În Germania, ONG-urile și Înalțului Comisariat la Națiunilor Unite pentru Refugiați și-au exprimat îngrijorarea cu privire la repatrierile în Afganistan. Un ONG a raportat plângerile a doi repatriați în Mali care au fost tratați inuman pe perioada zborului de deportare. Tot un ONG a raportat că la Berlin copiilor care nu solicită azil li se dau decizii de repatriere fără ca autoritățile să identifice instituții sau persoane din țara de destinație care să fie autorizate și capabile să primească și să cazeze acești copii.

De asemenea, Înalțului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați a cerut Spaniei să oprească repatrierile considerate problematice (*devoluciones en caliente*) din Centa și Melilla care presupun repatrierea imediată a persoanelor care escaladează gardul, fără a iniția o procedură oficială și fără a evalua nevoia de protecție a persoanelor respective.

Organizații neguvernamentale din Țările de Jos și-au exprimat îngrijorarea cu privire la posibile încălcări ale drepturilor fundamentale în contextul mutării solicitanților cărora nu li s-a acordat azilul către țări terțe considerate ca fiind „sigure”. De asemenea, au subliniat faptul că Inspectoratul pentru Securitate și Justiție care este responsabil cu monitorizarea repatrierilor forțate nu este independent și că monitorizarea nu se face și pentru situația repatriaților în țările de origine.

Guvernul italian și-a anunțat intenția de a accelera repatrierile forțate în special în Libia și Tunisia.

Condițiile de primire

Temperaturi sub zero grade și ninsori abundente au afectat insulele Egee din Grecia, agravând condițiile de primire din Centrele de Identificare și cauzând probleme de sănătate, mai cu seamă că aceste Centre se confruntau oricum cu aglomerația și ofereau condiții de primire sub standardele cerute. Șase persoane au murit la centrul din Moria (Lesbos) și în Samos, iar cauzele deceselor au rămas încă necunoscute. Trei persoane au încercat să se sinucidă în centrul de primire din Samos.

Pe insulele Lesbos, Chis și Samos, Asociația Proprietarilor de Hoteluri s-au opus solicitării Înalțului Comisariat ONU pentru Refugiați de a închiria camere refugiaților.

Vremea a afectat și Grecia de nord (Nea Kavala și Vasilika), agravând condițiile și așa precare de primire. Țevile de apă au înghețat întrerupând accesul la apă curentă pentru mai multe zile. ICNUR a coordonat evacuarea din locații necorespunzătoare și a oferit transport în cooperare cu Ministerul pentru Politici de Migrație pentru a transfera refugiații în locații acceptabile pe timp de iarnă.

În Ungaria erau mai multe persoane în detenție în cursul lunii ianuarie decât persoane cazate în taberele de refugiați.

În Italia, infrastructura din centrele de primire necesită renovări pentru a putea oferi condiții decente. Situația copiilor separați de familie este destul de critică.

În Spania, judecătorul însărcinat cu supravegherea unui centru de detenție din Aluche (Madrid) pentru imigranți a ordonat autorităților să ia măsuri pentru asigurarea unei temperaturi adecvate în dormitoare și a apei calde la dușuri.

De la desființarea taberei de la Calais, din Franța, mai mult de 7.000 de emigranți au fost găzduiți în centre de primire. ONG-urile au alertat opinia publică despre existența unor dovezi care arată că autoritățile tind să „convertească” aceste centre într-un tip de centru în care solicitanții de azil din fosta tabără de la Calais să poată fi puși sub arest la domiciliu înainte de a fi deportați.

Siguranță și condiții materiale

În Italia au avut loc o serie de demonstrații de protest cu privire la condițiile de primire ale migranților. Zeci de solicitanți de azil din centrul de primire de la Verona au trimis o petiție către autorități cu privire la condițiile neadecvate, lipsa banilor de buzunar, lipsa unor cursuri de informare și formare, lipsa încălzirii centrale din aceste centre. Într-un centru de primire din Cona, regiunea Veneto, o persoană a decedat de embolie pulmonară, iar un alt solicitant de azil a murit într-un incendiu care a distrus centrul de primire din Florența. Aceste decese au generat proteste cu privire la condițiile de primire. S-a făcut și o plângere urgentă la Curtea Europeană a Drepturilor Omului de către un adult și trei copii care au raportat existența unor condiții inumane.

Drept urmare, guvernul italian a suplimentat fondurile pentru municipalitățile unde există centre de primire, cu până la 500 de euro pentru fiecare persoană cazată.

În Ungaria tabăra de corturi în aer liber de la Körmend a continuat să funcționeze deși nu a fost proiectată să găzduiască oameni pe timp de iarnă. Datorită temperaturilor scăzute mulți solicitanți de azil și-au instalat în interiorul corturilor diverse sisteme de încălzire cu lemne, ceea ce le poate pune în pericol sănătatea și siguranța.

În Spania, Înaltul Comisariat ONU pentru Refugiați a semnalat că centrele de primire sunt foarte aglomerate, deoarece numărul persoanelor

cazate depășește de două ori capacitatea normală a acestora. Aceste centre nu sunt potrivite pentru o cazare adecvată și nici pentru identificarea rapidă a persoanelor vulnerabile.

Condițiile din centrele de primire din Bulgaria nu s-au îmbunătățit în cursul lunii ianuarie 2017, dar aglomerația nu a mai reprezentat o problemă datorită scăderii numărului de sosiri.

În Austria există 31 de centre de primire operaționale care oferă cazare și îngrijire solicitanților de azil. Există și 11 centre specializate de tratament pentru cei cu probleme de sănătate și pentru copiii separați de familii. Conform rapoartelor organizațiilor neguvernamentale, numărul solicitanților de azil a scăzut în regiunea Styria, datorită acestui fapt calitatea serviciilor oferite devenind mai bună.

Slovacia a continuat să ofere cazare în centrul de primire din Gabčíkovo, pentru cei care solicită azil în Austria. Autoritățile austriece procesează cererile și acceptă sau resping azilul acestor persoane.

Condiții de primire, îngrijire medicală și alte servicii de bază

Doar câteva state federale din Germania (Berlin, Hamburg, Saarland și Schleswig-Holstein) recunosc dreptul la educație pentru copiii din centrele de primire, dar nu îl asigură întotdeauna în practică. În alte state federale, școlarizarea începe după o perioadă care variază între trei și șase luni sau este legată de repartizarea copiilor în anumite municipalități. Institutul German pentru Drepturile Omului a creat o hartă interactivă online care oferă informații cu privire la accesul acestor copii la educație.

În Grecia, supraaglomerarea din centrele de primire și lipsa unor pregătiri pentru iarnă au creat probleme legate de sănătate și de siguranță.

Educația copiilor refugiați în Slovacia continuă să fie o problemă din cauza barierelor de limbă. Școlile nu sunt pregătite să educe copii care provin dintr-o cultură străină și nu vorbesc limba țării.

În Suedia procedurile de azil durează foarte mult și afectează sănătatea și bunăstarea copiilor solicitanți de azil. Un număr de copii separați de familie s-au sinucis în centrele de primire, ceea ce le poate crea celorlalți copii, aflați în curs de integrare, traume.

Persoane vulnerabile

Persoanele vulnerabile nu au acces la îngrijiri medicale fizice și psihologice în centrele de primire din Olanda.

Înaltul Comisariat ONU pentru Refugiați face apel la aceste categorii vulnerabile să își raporteze cât mai urgent problemele de sănătate sau de dizabilitate pentru a putea fi ajutați și, dacă este posibil, să își sprijine afirmațiile cu documente.

În Grecia solicitanții de azil și alți migrați cu dizabilități nu au acces la îngrijire medicală și nici la asistență psihologică.

Nici în Germania nu există proceduri standard pentru recunoașterea unor nevoi specifice ale solicitanților de azil.

Potrivit ICNUR, nevoile speciale ale solicitanților de azil vulnerabili nu sunt recunoscute din timp nici în Polonia și de multe ori nu sunt luate în considerare pe parcursul procedurii de azil.

Protecția copilului

Identificarea. În Germania, pe tot parcursul anului 2016, 36% dintre toți solicitanții de azil au fost copii și 11% au fost copii cu vârste de sub patru ani. Unele autorități germane au tendința de a nu accepta documentul de identitate afgan pentru a evalua cu ajutorul acestuia vârsta copilului respectiv.

Numărul copiilor separați de familie aflați în prezent în centrele de primire din Grecia este estimat la 2.200.

În ianuarie 2017 o nouă legislație cu privire la evaluarea vârstei copiilor separați de familie a intrat în vigoare în Italia.

Aproximativ 700 de copii solicitanți de azil au sosit în Suedia în perioada raportată, 130 dintre aceștia nu erau însoțiți.

În Polonia aproape 50 % dintre noii sosiți care au solicitat protecție internațională au fost copii.

Cazare și plasament

Ungaria a anunțat închiderea centrului pentru copii de la Fót până în 2019 deoarece se intenționează să li se ofere acestor copii o educație de tip „ca acasă” în alte centre. Probabil copiii vor fi primiți în plasament de familii doritoare.

În Franța copii separați de familie au rămas la Calais în frig, fără cazare sau acces la servicii sanitare, deoarece vechea tabără de la Calais nu mai există.

În Italia au fost implementate 21 de proiecte ale Ministerului de Interne având ca obiectiv îmbună-

tărirea condițiilor de primire a copiilor separați de familie, parțial cu ajutorul fondurilor europene.

În Suedia nu au fost identificate instituțiile care pot gestiona îngrijirea psihologică a copiilor solicitanți de azil.

Plasamentul către municipalități al copiilor care au primit protecție internațională nu a fost încă rezolvat în Finlanda. Numărul de locuri alocate municipalităților este insuficient sau copiii ar trebui să fie plasați mult prea departe de accesul la servicii de bază.

Opinia publică a reacționat cu privire la modalitățile de evaluare a vârstei acestor copii în Danemarca, unde vârsta se stabilește printr-o radiografie cu raze X a danturii și a corpului și printr-un examen fizic. Organizații ale societății civile și-au exprimat îngrijorarea cu privire la inexactitatea unei astfel de evaluări.

Politici juridice și sociale

Modificări legislative. Propunerile de modificare a legii privind azilul au fost discutate în Parlamentul austriac. Astfel, se urmărește declanșarea procedurii de retragere a statutului de refugiat în cazul în care un refugiat este acuzat de o infracțiune sau comite o infracțiune. Procedura de retragere este prevăzută ca o procedură rapidă (o lună de la pronunțarea hotărârii definitive în cadrul procedurilor penale).

În Polonia, au fost prezentate noi amendamente la legea azilului în vederea introducerii procedurilor de frontieră pentru azil. Noua procedură ar fi efectuată în termen de 28 de zile, iar în cazul recursului nu se prevede un efect suspensiv. Propunerea prevede reținerea tuturor solicitanților de azil în timpul procedurii de frontieră, care ar putea fi prelungită până la 12 luni. Mai mult, Comitetul pentru refugiați va fi înlocuit de Consiliul pentru străini, un organism cvasi-judiciar cu o mai mare competență.

În Slovacia, Curtea Supremă de Justiție a formulat o trimitere preliminară Curții de Justiție a Uniunii Europene, solicitând o interpretare a Directivei referitoare la procedurile de azil (2013/32) și anume cu privire la dreptul la o cale de atac eficientă. În special, Curtea Supremă de Justiție a solicitat răspuns la întrebarea dacă instanțele naționale care efectuează controlul jurisdicțional au dreptul să acorde protecție internațională, în condițiile în care legislația națională nu le conferă o astfel de competență; și dacă da, dacă această competență se aplică și curților de apel (și anume Curții Supreme).

Curtea Supremă din Danemarca a decis că obligația (conform normelor actuale) de a locui într-o unitate desemnată pentru o persoană în ședere tolerată timp de trei ani și 11 luni după ce a fost eliberată din închisoare a fost disproporționată și a încălcat prevederile CEDO și Protocolul nr. 4. Curtea Supremă de Justiție a constatat că autoritățile nu aveau niciun motiv să creadă că persoana ar încerca să se ascundă și că nu există o perspectivă rezonabilă de a fi mutată în țara de origine a migrantului. Tot în Danemarca, un proiect de lege urmărește crearea unui mecanism de „frânare de urgență” în legislația daneză, conform căruia autoritățile nu vor mai aplica procedura de la Dublin, ci vor întoarce înapoi persoanele de la frontiere direct către alte „țări din sistemul Dublin”. ONG-urile și-au exprimat preocuparea față de această schemă strictă de non-admitere din pricina potențialului său de a submina responsabilitatea cu privire la sistemul Dublin.

Cazul Tarajal a fost redeschis în Spania. Acesta se referă la investigarea morții a 15 migranți împușcați cu gloanțe de cauciuc și intoxicați cu fum în apropierea apelor de frontieră din Ceuta, în 2015. Decizia Curții Provinciei Cadiz de a redeschide cazul a condus la concluzia că investigațiile au fost închise fără a atinge nivelul minim de suficiență și eficacitate .

Cancelarul finlandez al justiției a contestat o ordonanță internă a serviciului finlandez de imigrare, care stipula că nu va procesa cererile de azil ale persoanelor care ar putea beneficia de protecție din motive umanitare. Cancelarul justiției a constatat că ordinul este problematic în ceea ce privește tratamentul egal al solicitanților de azil și a subliniat că legislația aplicabilă trebuie să fie respectată atunci când se iau decizii privind cererile de azil.

În Grecia, Curtea Supremă de Justiție a decis împotriva extrădării celor opt soldați din armata turcă, refugiați din Turcia în urma încercării de lovitură de stat din iulie 2016, din cauza posibilelor încălcări ale drepturilor omului. S-a arătat că dacă ar fi trimiși înapoi, aceștia nu ar avea parte de un proces echitabil.

Politici de gestionare a situației

Italia a purtat negocieri cu Libia și Tunisia în vederea stabilirii unei cooperări privind gestionarea frontierelor, lupta împotriva terorismului,

contrabanda și traficul de ființe umane, precum și pentru punerea în aplicare a unor proceduri de readmisie mai rapide. Ministerul de Interne a prezentat o propunere de reformare a legislației italiene privind migrația și azilul, care cuprinde trei măsuri strategice principale: stabilirea unui centru de repatriere în fiecare regiune a Italie; introducerea obligației solicitanților de azil de a desfășura activități de lucru neremunerate în timpul procedurii și reformarea sistemului de azil atât pentru a accelera procedurile, cât și pentru a reduce întârzierile uriașe ale instanțelor.

Comisia specială a Senatului italian pentru protecția și promovarea drepturilor omului a publicat o actualizare a raportului său privind instituțiile italiene de detenție în materie de imigrație (CIE). Comisia a subliniat câteva recomandări pentru îmbunătățirea condițiilor de viață în cadrul centrelor. În plus, Ministerul Apărării a propus implicarea armatei în supravegherea CIE atunci când anumite cazuri reprezintă un pericol pentru securitatea publică.

Guvernul austriac a adoptat o nouă strategie pentru perioada 2017-2018, care conține o serie de măsuri cu privire la securitate și integrare, măsuri care pot afecta situația migrației în Austria.

Reacții ale societății civile, a comunității locale și a politicienilor

Comisarul European pentru Migrație și Afaceri Interne a vizitat Centrul de Recepție și Identificare din Moria (Lesbos, Grecia). Comisarul Avramopoulos a cerut statelor membre UE să continue să-și mărească promisiunile de relocare și să ofere un cadru sigur refugiaților. El a anunțat, de asemenea, că persoanele vulnerabile vor fi transferate în Grecia de nord, iar persoanele care nu au dreptul la protecție internațională vor fi returnate în Turcia. ONG-urile pentru drepturile omului au emis, de asemenea, comunicate de presă care solicită transferul imediat al persoanelor care trăiesc în aer liber în adăposturi adecvate. Ambasada Elveției în Grecia a elaborat un lexicon în șase limbi pentru a facilita comunicarea între solicitanții de azil și personalul din toate centrele de primire deschise în Grecia continentală. Lexiconul a fost distribuit în 15.000 de exemplare în centrele din întreaga țară.

La nivel local, primarii din cele cinci insule din Marea Egee, pe care funcționează locuri de cazare și primire a refugiaților – Lesvos, Kos, Leros,

Samos și Chios – au organizat o conferință de presă comună. Primarii au cerut guvernului să îmbunătățească condițiile de trai ale refugiaților și ale migranților pe insule, dar s-au opus acordării permisiunii de a construi structuri suplimentare de cazare.

În Italia, Amnesty International a adresat guvernului două plângeri publice, solicitând încetarea acordurilor bilaterale de readmisie cu țările terțe și crearea coridoarelor umanitare sigure și legale pentru solicitanții de azil care doresc să vină în Europa. Un ONG local a prezentat un proiect care vizează monitorizarea condițiilor de trai ale migranților în zona Brenner. Alte asociații și-au exprimat îngrijorarea cu privire la reformele legislative planificate, unele dintre ele depunând și planuri de acțiune care specifică măsuri concrete de reformare a legislației italiene privind migrația și azilul.

O organizație neguvernamentală maghiară a organizat un protest la Budapesta pentru a demonstra împotriva utilizării continue de către autorități a violenței împotriva solicitanților de azil la granița dintre Ungaria și Serbia. Amnesty International Ungaria a lansat o petiție intitulată „Eliberați-l pe Ahmed H.”, referindu-se la un refugiat care a fost condamnat pentru comiterea unui act terorist în timpul „Bătăliei Röske” din septembrie 2015. Petiția a subliniat că acțiunile lui Ahmed H. nu constituie un act terorist și a cerut autorităților maghiare să înceteze asocierea migrației cu terorismul.

Unii membri ai Parlamentului spaniol din opoziție au lansat o inițiativă politică menită să se asigure că guvernul își îndeplinește obligațiile UE privind relocalizarea și reinstalarea refugiaților.

Discursul motivat de ură și actele de violență

În Germania, ONG-urile au înregistrat cinci atacuri violente îndreptate împotriva solicitanților de azil, patru atacuri de incendiere asupra unor centre de primire și cazare, precum și cinci „alte atacuri” împotriva unor centre de primire. În plus, au fost organizate două demonstrații ostile refugiaților în perioada de raportare.

Nu au existat manifestări publice privind opinii anti-migranți în Bulgaria în perioada de raportare. Atenția publică s-a concentrat, în schimb, pe noile evoluții politice, inclusiv investirea noului președinte și demisia guvernului.

Discursul motivat de ură a persistat, iar numărul de delikte violente motivate de prejudecăți a crescut în Polonia, așa cum au raportat ICNUR și o serie de ONG-uri. De exemplu, studenți ucraineni au fost atacați la întoarcerea la un cămin; un individ pakistanez a fost atacat datorită religiei sale; un stand de kebab din Lubliana a fost distrus, deoarece agresorul credea că aparține unor musulmani.

Un număr mare de asociații franceze și de sindicate au evidențiat o creștere a actelor de intimidare și represiune din partea poliției împotriva acțiunilor care sprijină migranții, prin arestări și detenție în custodia poliției.

În Perama Attiki, în Grecia, un grup de membri ai Zorilor de Aur, au intrat într-o școală și s-au certat cu părinții și profesorii înainte de întâlnirea asociației părinților, întâlnire care urma să decidă dacă să permită sau nu copiilor refugiaților să participe la cursuri. Ministerul grec al Educației a emis un comunicat de presă care condamnă acest act agresiv.

Daniela Albu

NOTE, CRONICI, RECENZII

IRDO, EDUCAȚIE, DREPTUL LA EDUCAȚIE ȘI EDUCAȚIA PENTRU DREPTURILE OMULUI, BUCUREȘTI, 2016

Dreptul la educație este un drept fundamental al omului, din generația a doua de drepturi, consacrat la nivel internațional, regional și național. El se află în strânsă legătură cu celelalte drepturi ale omului și este esențial dezvoltării fiecărui individ potrivit principiilor interdependenței și indivizibilității.

Volumul este structurat în trei părți: Educație și Educația pentru drepturile omului, Documente referitoare la educație și educația pentru drepturile omului și Rolul instituțiilor naționale în promovarea dreptului la educație. Astfel, după cum se arată în prima parte a volumului, interdependența dreptului la educație cu celelalte drepturi ale omului nu este nicăieri mai evidentă decât în procesul educativ. Din această cauză, dreptul la educație trebuie privit ca un drept exercitat atât individual cât și în grup, ceea ce implică atât cunoașterea de către individ a drepturilor lui fundamentale, dar și dobândirea de competențe și comportamente care să-i permită să recurgă la ele, să beneficieze de ele și să contribuie la promovarea, protejarea și respectarea lor. Acestea sunt obiectivul și importanța educației pentru drepturile omului. Ea are rolul de a furniza individului cunoștințele despre drepturile și libertățile sale fundamentale, de a-l ajuta, prin formare și informare, să adopte atitudini și comportamente care respectă drepturile omului.

Cea de a doua parte este dedicată prezentării principalelor documente internaționale din domeniu și a acțiunilor care au vizat încurajarea, facilitarea și promovarea activităților de educație pentru drepturile omului, precum Deceniul Mondial al Educației pentru Drepturile Omului (1995-2004), Deceniul internațional de promovare a unei culturi a non-violenței și a păcii în favoarea copiilor lumii (2001-2010); Deceniul Națiunilor Unite privind Educația pentru Dezvoltare Durabilă (2005-2014); Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă și programul Educație 2030 ș.a.

Instituțiile naționale pentru drepturile omului au un rol deosebit de important în promovarea dreptului la educație și a educației pentru drepturile omului, iar crearea și dezvoltarea unor asemenea organisme a reprezentat și este o preocupare permanentă a Organizației Națiunilor Unite, Consiliului European și altor organizații regionale.

Ultima parte a studiului evidențiază rolul instituțiilor naționale pentru drepturile omului în promovarea dreptului la educație fiind prezentată activitatea Institutului Român pentru Drepturile Omului în domeniu așa cum ar fi coordonarea Catedrei UNESCO pentru drepturile omului, democrație, pace și toleranță de către IRDO și Universitatea de Nord, Baia Mare; Cursurile Universității Internaționale a Drepturilor Omului; concursul „Democrație și toleranță” ș.a.

Marius Mocanu